

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/196/2022
Identifikačné číslo spisu:	6621203154
Dátum vydania rozhodnutia:	16.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6621203154.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov 1/ L.. S. T., narodeného XX. M. XXXX, W., C. XX/Xa, 2/ O.. O. T., narodenej XX. M. XXXX, W., C. XX/Xa, obaja zastúpení advokátkou JUDr. Danielou Gavorníkovou, Martin, V. P. Tótha 64/14, a tých, ktorí majú v čase začatia konania zapísané vlastnícke právo 3/ C. F., narodený XX. O. XXXX, F. XX, 4/ O. T., narodená XX. D. XXXX, W., D. XXX/X, 5/ N. O., narodená XX. W. XXXX, W. G., C. D. XXXX/XX, 6/ L. G.F., narodený XX. M. XXXX, R. XX. M. XXXX, naposledy bytom W., M.. G. XXX/XX, 7/ M. G., narodený XX. W. XXXX, W., N.. Z.. H. XX/XXX, 8/ S. G., narodená XX. O.Á. XXXX, W., N..Z..H. XX/XXX, 9/ O.. G. B., narodená X. M. XXXX, N. N. - Z., G. XXXX/X, 10/ Š. N., narodený X. W. XXXX, W., U. XXX/X, 11/ V. H., narodená X. W. XXXX, W., N.. Z.. H. XX/XXX, 12/ M. Z., narodená X. T. XXXX, Y., Z. XXX, 13/ M. O., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 14/ L.. V. F. O., narodená XX. V. XXXX, N., M. XXX/X, 15/ M. D., narodená XX. P. XXXX, W., U. XXX/XX, 16/ M. M., narodený XX. P. XXXX, W., U. XXX/XX, 17/ A. Č., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 18/ M. Č., narodený X. V. XXXX, W.D., N.. Z.. H. XX, 19/ T. M., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345 20/ O. O., zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 21/ M. G., narodená XX. T. XXXX, U., G. XXXX/X, 22/ F. A., narodený XX. M. XXXX, W., N.. Z.. H. XX/XXX, 23/ S. M., narodený XX. V. XXXX, W., A. XXX/X, 24/ V. O., narodená XX. T. XXXX, U., Š.. O. XXXX/XX, 25/ V. Č., narodená XX. P. XXXX, U., F.N. L. XXX/XX, 26/ L.. T. O., narodený X. M. XXXX, W., O. XXX/XX, 27/ R. Z., narodená XX. W. XXXX, A., M. XXX/XX, 28/ U. U., narodená X. P. XXXX, W., T.Í. XXX/X, 29/ O. N., zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 30/ P. M., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 31/ O. M., narodená XX. V. XXXX, C.G. D. C., X. O. XXX, 32/ M. H., narodená X. M. XXXX, S., A. XX, 33/ S. Z., narodená XX. O. XXXX, W. XXX, 34/ I. O., narodená XX. P. XXXX, W., A. XXX, 35/ O. A., narodená XX. V. XXXX, W., O., 36/ O. N., narodený 20. júla 1976, Sliač - Rybáre, Tajovského 935/20, 37/ Veronika Koporová, narodená X. O. XXXX, W., C. X, 38/ O. Č., narodený Divín, XX. V. XXXX, O. XXX/XX, 39/ MUDr. Stanislava Nociarová, narodená 10. marca 1967, Divín, B. S. Timravy 94/46, 40/ V. C., narodená XX. M. XXXX, W., N.. Z.. H. XX/XX, 41/ Anna Hašková, D. XX. T. XXXX, H. XX, 42/ O. T., narodený X. V. XXXX, U., Š., 43/ M. Č., D. X. V. XXXX, W., U. XXX/X, 44/ C. G., zastúpená Slovenským pozemkovým fondom Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 45/ V. G., zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 46/ O. W., zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 45/ S. G., zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 48/ M. G., narodený XX. O. XXXX, P., Z. XXX/XX, 49/ M. G., narodený XX. O. XXXX, zastúpený Slovenským pozemkovým fondom Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 50/ A. Z., narodený XX. M. XXXX, W., Š. XXX/XX, 51/ Agro Lovinobaňa. s.r.o., Detva, Bottova 1522, IČO: 46 326 430, o návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania, vedenom na

Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 10Vyd/1/2021, o dovolaní navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/43/2022 z 21. septembra 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/43/2022 z 21. septembra 2022 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým uznesením sp. zn. 15Co/43/2022 zo dňa 21. septembra 2022 potvrdil uznesenie Okresného súdu Lučenec (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 10Vyd/1/2021-95 z 21. marca 2022 vo výroku o zamietnutí návrhu v zostávajúcej časti a vo výroku trovách konania; vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2. Súd prvej inštancie po zhrnutí zisteného šetrenia o správnosti tvrdení navrhovateľov uvedených v návrhu, citujúc ustanovenia § 359a, § 359 c ods. 1 a 2, § 359d ods. 1 a 2, § 359e ods. 1 až 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), § 134 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ustálil, že navrhovatelia sa domáhali potvrdenia vydržania vlastníckeho práva k pozemkom patriacim do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), nachádzajúcich sa v k. ú. W., obec W., okres U., evidované v katastri nehnuteľností ako pozemok registra „C“ parcelného č. XXXX/XX o výmere 458 m², druh: orná pôda, pričom právny vzťah k pozemku nie evidovaný na liste vlastníctva, pozemok je umiestnený v zastavanom území obce, a zároveň je duplicitne vyznačený na katastrálnej mape ako časť pozemkov registra „E“ a to na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX ako časť pozemku parcelného č. XXX/X o výmere 901 m² druh: orná pôda, na LV č. XXXX ako časť pozemku parcelného č. XXX/XX o výmere 1204 m², druh: orná pôda, na LV č. XXXX ako časť pozemku parcelného č. XXX/XX o výmere 301 m², druh: orná pôda, na LV č. XXXX ako časť pozemku parcelného č. XXX/1 o výmere 1955 m², druh: orná pôda. Navrhovatelia vlastnícke právo k nehnuteľnostiam odvodzovali od kúpnej zmluvy z 12. apríla 1985, o ktorej nemali vedomosť, či bola registrovaná štátnym notárstvom. Súd prvej inštancie s poukazom na judikatúru súdov týkajúcu sa zákonných predpokladov nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním skonštatoval, že oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom. Považoval za nepreukázané, že kúpne zmluvy navrhovateľov boli takto registrované, preto takúto držbu navrhovateľov nemožno považovať za dobromyseľnú, preto nie sú splnené predpoklady pre vydržanie vlastníckeho práva. Na základe uvedeného ich návrh na potvrdenie vydržania zamietol. Zároveň vyslovil pochybnosť o spôsobilosti pozemku, ku ktorému sa domáhali potvrdenia vydržania. Poznamenal, že geometrický plán zobrazujúci kvalifikovaným spôsobom určitú časť zemského povrchu, nezakladá sám o sebe dobrú vieru držiteľa, a to ani vtedy, ak sa stal neoddeliteľnou súčasťou listín, podľa ktorých má byť vykonaný zápis do katastra nehnuteľností (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 2632/2003 zo 17. marca 2004). Návrhom na rozhodnutie sa navrhovatelia domáhali potvrdenia vlastníckeho práva k pozemku registra „C“ parcelného č. XXXX/XX o výmere 458 m², druh: orná pôda, ktorý nie je vedený na žiadnom liste vlastníctva, ktorý je na katastrálnej mape vyznačený duplicitne ako časť pozemkov vedených na LV č.

XXXX, č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX pre k. ú. W., avšak nie je zrejmé ani v akej časti pozemok parcelného č. XXXX/XX zasahuje do týchto jednotlivých pozemkov. Uvedenú informáciu považoval za podstatnú aj pre ostatných účastníkov konania, ktorí sú evidovaní na listoch vlastníctva. Na záver podotkol, že otázku vlastníckeho práva navrhovateľov je potrebné riešiť v súdnom konaní. Konanie o potvrdení vydržania podľa § 359a a nasl. CMP predpokladá jednoznačné a hodnoverné osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, čo v danom prípade splnené nebolo. O trovách konania rozhodol v súlade s § 52 CMP.

2.1. Konanie vo vzťahu k účastníkovi Ivanovi Kocúrovi zastavil v súlade s § 161 ods. 2 v spojení s § 62 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), § 7 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, z dôvodu zániku spôsobilosti byť účastníkom konania pred začatím konania jeho smrťou dňa 20. júna 2021.

3. Odvolací súd preskúmaním napadnutého uznesenia skonštatoval správne vyhodnotenie predpokladov pre konanie o potvrdení vydržania, vyplývajúcich z § 359c ods. 1 a 2 CMP, preto napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. S poukazom na § 359c písm. b) CMP a z neho vyplývajúci okruh účastníkov v konaní o potvrdení vydržania, následne uviedol, že na nevyčerpaný celý okruh účastníkov konania bolo potrebné prihliadať ex offo z dôvodu úmrtia účastníka Ivana Kocúra pred začatím konania. V danom prípade ide o dôvod, pre ktorý súd nemohol návrhu vyhovieť. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že nevyčerpaný okruh účastníkov je dôvodom na zamietnutie návrhu bez ďalšieho skúmania, preto nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa ostatnými náležitosťami a tvrdeniami navrhovateľov. Z predmetu konania totiž vyplýva, že účastníkmi (okrem ďalších zadefinovaných) musia byť všetci komu svedčí v danom momente zapísané právo k nehnuteľnosti. V kontexte uvedeného už následne odvolací súd neskúmal námietky vo vzťahu k splneniu zákonných predpokladov pre potvrdenie vydržania. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s § 52 CMP.

4. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali navrhovatelia dovolanie (ďalej len „dovolatelia“), ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP. Podľa názoru dovolateľov sa odvolací súd iba zaoberal výrokom o zastavení konania, pričom v podanom odvolaní procesný postup súdu prvej inštancie nenamietali. Argumentovali tým, že zastaveniu konania mala predchádzať výzva na doplnenie návrhu na presné označenie účastníkov, preto konanie mal súd prvej inštancie prerušiť do právoplatného skončenia dedičského konania po zomrelom účastníkovi Ivanovi Kocúrovi a nie bez ďalšieho rozhodnúť vo veci. Prehlásili, že pokiaľ by mali takúto informáciu, požiadali by konajúci súd o prerušenie konania. Nesprávnym procesným postupom súdov nižších inštancií, podľa dovolateľov došlo k porušeniu ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázali na čl. 6 Základných princípov CMP, vyšetrovací princíp a princíp oficiality v mimosúdnom konaní, kedy princíp formálnej pravdy ustupuje princípu materiálnej pravdy (zistenie skutočného stavu). Zároveň podotkli, že odvolací súd sa žiadnymi dôvodmi uplatnenými v odvolaní nezaoberal. Vo vzťahu k zamietnutiu návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania, dovolatelia považovali za spornú otázku, či držbu navrhovateľov k pozemku je možné považovať za dobromyseľnú. V tejto súvislosti namietali, že súdy nižších inštancií sa nevysporiadali s právnym názorom vyplývajúcim z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018, podľa ktorého inštitút vydržania slúži na nápravu formálnych prevodov nehnuteľností. Dovolatelia sa nestotožnili s názorom súdov, že nepreukázali splnenie podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Zrekapitulovali nadobudnutie nehnuteľnosti na základe kúpnych zmlúv, jej zameranie geometrickým plánom na oddelenie parcely č. XXX-XXX-XXX-XX-Č..X, vypracovaným Geodézia n. p. Žilina, stredisko Lučenec dňa 5. apríla 1984, z pozemku nachádzajúceho sa v k. ú. W., obec W. parcelného č. XXX oddelením dielu č. 1 o výmere 93 m², parcelného č. XXX/a/X oddelením dielu č. 2 o výmere 124 m², parcelného č. XXX/a/X oddelením dielu č. 3 o výmere 31 m², parcelného č. XXX/X oddelením dielu č. 4 o výmere 31 m², parcelného č. XXX/X oddelením dielu č. 5 o výmere 185 m², z ktorých dielov č. 1 až č. 5 bola vytvorená nová parcela č. XXXX/X o výmere 464 m². Z dôvodu, že predmetný geometrický plán nebol podaný na katastrálny odbor na realizáciu, parcela č. XXXX/X o výmere 464 m², nebola

prevedená. V roku 1998 pri rozdelení extravilánu a intravilánu vznikla parcela registra „C“ č. XXXX/XX o výmere 458 m², ktorá nie je evidovaná na LV a neexistujú ani známi vlastníci. Na základe geometrického plánu č. 36624039-094/2015 vypracovaného spoločnosťou GEODETI s. r. o., Lučenec, úradne overeného Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom pod č. XXX/XXXV v roku 2015 dovolatelia tvrdili, že výmera 458 m² je identická s parcelou registra „C“ č. XXXX/XX, ale tiež ide o pôvodnú parcelu vytvorenú geometrickým plánom z roku 1984 v stave EN č. XXXX/X o výmere 464 m², druh: roľa, ktorú na základe kúpnych zmlúv z roku 1984 nadobudli. Prehlásili, že uvedený pozemok užívali v dobrej viere, že sú jeho vlastními. K pochybnostiam o spôsobilosti uvedeného pozemku podotkli, že ide o odstrániteľnú vadu konania, na čo ich súd prvej inštancie neupozornil a ani nevyzval na odstránenie vady konania. Napokon nesúhlasili s názorom odvolacieho súdu, že zisťovanie skutkového stavu súdom prvej inštancie bolo nadbytočné. Uvedený prezentovaný názor považovali za zmätočný. V nadväznosti na uvedené dovolatelia namietali, že nesprávne právne posúdenie viedlo k vydaniu arbitrárneho súdneho rozhodnutia. Navrhli zrušiť napadnuté rozhodnutie, ako aj uznesenie súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednávania sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritornú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý proces.

15. Podstata dovolacej argumentácie vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní, že odvolací súd náležitým spôsobom nezhodnotil uplatnené odvolacie námietky, s ktorými sa nezaoberal, ako aj v nesprávnom procesnom postupe súdov nižších inštancií v mimosporovom konaní, v ktorom sa v širšej miere uplatňuje vyšetrovací princíp a princíp oficiality.

16. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd v bodoch 16 až 18, skonštatoval správne vyhodnotenie okruhu účastníkov zmysle § 359c ods. 1 a 2 CMP súdom prvej inštancie, ktorý z dôvodu úmrtia účastníka 6/. L. G., zomrelého XX. M. XXXX, t. j. pred podaním návrhom (27. júla 2021) konanie proti nemu zastavil. V danom prípade ide o dôvod, pre ktorý súd nemohol návrhu vyhovieť. Navrhovatelia v odvolaní tento dôvod ako argument neuvádzali, hoci je podstatným pre výsledok, ku ktorému súd prvej inštancie dospel. V daných sporoch musí byť vyčerpaný okruh účastníkov, pokiaľ tomu tak nie je, súd musí návrh zamietnuť. Odvolací súd zdôraznil, že s prihliadnutím na § 62 CSP, súd v prvom rade skúma podmienky konania, teda subjektivitu označeného účastníka konania. V takomto prípade už ani nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa zaoberať s ostatnými náležitosťami a tvrdeniami navrhovateľov. Navrhovatelia tiež neoznačili ďalších povinných účastníkov, ako to vyplýva z § 359c ods. 2 CMP. Dané konanie sa môže začať len na základe podaného návrhu podľa § 359d ods. 1 CMP, to znamená, že navrhovatelia majú povinnosť označiť účastníkov. Z predmetu sporu vyplýva, účastníkmi (okrem ďalších definovaných) musia byť všetci, komu svedčí v danom momente zapísané právo k danej nehnuteľnosti. Je to dôsledok vyplývajúci z hmotného práva. Citujúc § 7 ods. 1 CMP, následne odvolací súd doplnil, že súd prvej inštancie vyzval navrhovateľov uznesením z 21. septembra 2021 na opravu a doplnenie návrhu. Vzhľadom na daný záver odvolací súd už neskúmal námietky navrhovateľov vo vzťahu k podmienkam vydržania.

17. Podľa čl. 2 ods. 1 a 2 Základných princípov CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

18. Podľa § 380 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

19. V sporovom konaní je odvolací súd viazaný rozsahom, v akom odvolateľ napáda rozhodnutie súdu prvej inštancie. V odvolacom konaní sa tak dispozíčná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. že odvolanie prejedná len v medziach, v akých ho odvolateľ napáda.

20. Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

21. Civilný sporový poriadok umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

22. Konanie o potvrdení vydržania je návrhovým konaním (§ 359d ods. 1 CMP), preto je odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania. Aplikácia ustanovenia § 65 CMP v danom prípade neprichádza do úvahy, lebo v mimosporových konaniach nie je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania, avšak len v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Z obsahu podaného odvolania navrhovateľov je nesporné, že výrok o zastavení konania proti účastníkovi 6/ L. G. nenamietali. Uvedenú skutočnosť nespochybnil ani odvolací súd. I napriek tomu však, odvolací súd sa s uplatnenými námietkami proti zamietnutiu návrhu v prevyšujúcej časti vôbec nezoberal, lebo za podstatné a rozhodujúce považoval zastavenie konania a tým spochybnenie okruhu účastníkov v zmysle § 359c ods. 2 písm. b) CMP. S uvedeným postupom a prezentovaným názorom odvolacieho súdu, sa dovolací súd nestotožnil preto namietanú nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia považoval za dôvodnú.

23. V súvislosti s namietaným nesprávnym procesným postupom súdov nižších inštancií dovolatelia namietali, že v mimosporovom konaní ustupuje princíp formálnej pravdy (zistenie skutkového stavu) princípu materiálnej pravdy (zistenie skutočného stavu). V širšej miere sa uplatňuje vyšetrovací princíp a princíp oficiality. Poukázali na to, že súd prvej inštancie rozhodol o zastavení konania potom, čo mal možnosť z úradnej moci zistiť, že účastník 6/ zomrel. Dôvodili, že na základe výzvy súdu, jeho uznesením č. k. 10Vyd/1/2021-63 z 21. septembra 2021, doplnili návrh označením okruhu účastníkov podaním tak, ako to vyplývalo k 21. septembra 2021 (t. j. k dátumu podania). Pokiaľ by mali informáciu o úmrtí označeného účastníka, požiadali by súd o prerušenie konania.

24. Podľa čl. 6 Základných princípov CMP súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhl.

25. V mimosporových konaniach vyšetrovací princíp spolu s princípom oficiality a materiálnej pravdy zdôrazňujú materiálne vedenie konania, ktorého výsledkom má byť rozhodnutie čo najbližšie hmotnoprávnym pomerom účastníkov konania. V zmysle uvedeného princípu súd preberá procesnú aktivitu a je povinný vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. I. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2017, 21 s.).

26. V danom prípade súd prvej inštancie lustráciou v Registri obyvateľov po zistení, že navrhovateľmi označený účastník 6/ L. zomrel pred podaním návrhu, citujúc § 7 Občianskeho zákonníka, § 61, § 62 a § 161 CSP, konanie voči nemu zastavil z dôvodu zániku právnej subjektivity. Uvedenému procesnému postupu však nepredchádzala výzva súdu na opravu alebo doplnenie okruhu účastníkov, i napriek tomu, že ustanovenie § 129 CSP takýto postup umožňuje. Mimosporové konanie nie je zamerané primárne na riešenie právneho konfliktu medzi dvoma proti sebe stojacimi stranami, ale smerujú k poskytnutiu ochrany vzťahov resp. právom chránených záujmom pro futuro, preto aj okruh subjektov konania je nastavený inak ako v sporovom konaní. Pre zachovanie procesného postavenia v konaní zákon ukladá súdu povinnosť pribrať do konania v ktorejkoľvek fáze toho, kto má mať procesné postavenie účastníka a s kým súd nekoná (§ 10 ods. 1 CMP).

27. Obsah práva na spravodlivý proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov (napr. II. ÚS 85/06). Naplnenie práva na spravodlivý proces predpokladá efektívny postup súdu a subjektov v konaní zúčastnených s nastavením medzi pre procesnú aktivitu tak, aby reflektoval základné atribúty zachovania právnej istoty (čl. 4 veta prvá Základných princípov CSP). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že obsahu tohto princípu rezonuje „rovnosť zbraní“ a garantuje vytvorenie rovnakých možností pre uplatnenie procesných práv a povinností pri ochrane svojich záujmov, bez znevýhodnenia a za rovnakých procesných garancií ako ostatní účastníci (napr. v sporovom konaní). Princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každý účastník mal primeranú možnosť predložiť svoje návrhy za podmienok, ktoré nie sú podstatne nevýhodnejšie než podmienky, za ktorých touto možnosťou disponuje druhý účastník (Ankerl proti Švajčiarsku, 1996, Helle proti Fínsku, 1997).

28. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že dovolatelia dôvodne namietajú porušenie ich procesných práv v takej miere, preto možno konštatovať porušenie ich práva na spravodlivý proces. Uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP je teda dôvodný.

29. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

30. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaní navrhovateľov. Výsloveným právnym názorom vyplývajúcim z tohto uznesenia je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

31. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v súlade s § 453 ods. 3 CSP.

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.